

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **137501** (13) **U**
(51) МПК (2019.01)
A23L 17/00

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ ТА
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: u 2019 03483	(72) Винахідник(и): Дітріх Ірина Вікторівна (UA), Ференець Жанна Миколаївна (UA)
(22) Дата подання заявки: 08.04.2019	(73) Власник(и): НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ,
(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 25.10.2019	вул. Володимирська, 68, м. Київ-33, 01601 (UA)
(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 25.10.2019, Бюл.№ 20	

(54) РИБНИЙ НАПІВФАБРИКАТ "МОРЯК"

(57) Реферат:

Рибний напівфабрикат, що містить філе хека, яйця курячі харчові, сіль кухонну, панірувальні сухарі, цибулю ріпчасту, молоко. Додатково містить журавлину.

UA 137501 U

Корисна модель належить до харчової промисловості та ресторанного господарства, а саме до виробництва напівфабрикатів.

- Відомі рибні напівфабрикати. [Сборник рецептур рыбных изделий и консервов. Составители: Гольдин М.В., Рыжков А.А., Слабко Т.И. Издат.: Спб, Гидрометеиздат 2009. - с. 603]. Рибні котлети виробляються на основі свіжого, охолодженого чи мороженого хека без додавання консервантів і містять такі інгредієнти:

Співвідношення компонентів, %:

хек (філе)	64,1-65,3
цибуля ріпчаста	15,4-16,4
молоко	6,1-6,9
яйця курячі харчові	2,9-3,2
сіль кухонна	1,0
сухарі панірувальні	8,9-9,5.

- Недоліком зазначеного продукту є: невисокі смакові характеристики та низькі поживні властивості. Через вказані недоліки напівфабрикати з філе хека не користуються великим попитом споживачів.

В основу корисної моделі поставлена задача створення рибних напівфабрикатів підвищеної харчової цінності за рахунок введення нового компонента. Надати продукту гармонійних смаку та аромату, наситити його біологічно активними речовинами.

- Поставлена задача вирішується тим, що рибний напівфабрикат "Морський" включає філе хека, молоко, яйця курячі харчові, сіль кухонну, сухарі панірувальні, цибулю ріпчасту, згідно з корисною моделлю додають журавлину подрібнену, у наступному співвідношенні компонентів, %:

хек (філе)	39,1-515,9
цибуля ріпчаста	15,4
молоко	6,1
яйця курячі харчові	2,9
сіль кухонна	1,0
сухарі панірувальні	8,9
журавлина	13,9-26,5.

Причинно-наслідковий зв'язок між запропонованими ознаками і очікуваним технічним результатом полягає у наступному:

- У журавлині містяться такі важливі

мікроелементи як фосфор, калій, кальцій, марганець, залізо, кобальт та йод. У великій кількості в ягодах містяться вітаміни С (30 мг) та Р (0,1 мг), а також вітаміни В1 (0,03 мг) та В2 (0,02 мг). У журавлині багато урсолової кислоти, яка генетично і за структурою близька до багатьох фізіологічно важливих гормонів.

- Найважливішими компонентами журавлини є органічні кислоти (2-5 %) та цукри (3-4 %). Основними кислотами є яблучна, хінінова та лимонна (2,4-3,3 %). Особлива роль належить бензойній кислоті, яка має антисептичні властивості. Цукри представлені в основному глюкозою (2,4 %) та фруктозою (0,3 %). Крім того, в ягодах міститься пектин (0,7-1 %).

- Одержаний рибний напівфабрикат "Моряк" пропонується до залучення в технологічному потоці виробництва страв у закладах ресторанного господарства.

Введення нового компонента - журавлини, дає можливість при споживанні збагачувати свій організм мінеральними речовинами, вітамінами, органічними кислотами. Філе хека у кількості 39,1-51,9 % та журавлина подрібнена у кількості 13,9-26,5 % забезпечує гарні органолептичні показники фаршу та органолептичні показники готового виробу.

- Рибоплодові напівфабрикати високоякісний продукт. Органолептичні показники продукту подано в таблиці 1.

Таблиця 1

Показник	Рибні котлети	Рибний напівфабрикат "Моряк"
1	2	3
Зовнішній вигляд	Не злипли, не деформовані, форма овально-приплюснута, поверхня рівномірно вкрита паніровкою, без ломаних країв	Не злипли, не деформовані, форма овально-приплюснута, поверхня без розломів, що свідчить про правильний спосіб приготування напівфабрикатів; не підгоріла
Смак і аромат (у смаженому вигляді)	Типові для рибних котлет, без сторонніх присмаків та запахів	Смак властивий рибним котлетам, яскраво виражений, з легким ніжним присмаком журавлини, гармонічний. Запах приємний, властивий доданим інгредієнтам
Консистенція	Щільна, у смаженому вигляді доволі жорстка, однорідна	Щільна, у смаженому вигляді - соковита, ніжна, однорідна

Рибний напівфабрикат готують таким чином. Філе з хеку та журавлину подрібнюють на м'ясорубці з діаметром отворів решітки 5мм. Поєднують з розмоченим у молоці пшеничним хлібом повторно подрібнюють на м'ясорубці з діаметром отворів 3 мм. В отриману масу вводять яйця, пасеровану цибулю, кухонну сіль, перець, все старанно вимішують протягом 5 хвилин. Далі формують котлети овальної форми вагою 80-85г, панірують в сухарях,

Приклади рецептур рибного напівфабрикату "Моряк"

Таблиця 2

№	Рецептурні компоненти, %								Висновки
	Філе хека	Журавлина подрібнена	Цибуля ріпчаста	Яйця курячі харчові	Молоко	Сіль кухонна	Сухарі панірувальні	Всього	
1	58,5	7,4	15,4	2,9	6,1	1,0	8,9	100	Смак і запах журавлини не відчувається
2	51,9	13,9	15,4	2,9	6,1	1,0	8,9	100	Правильна форма; світло коричневий колір; соковита консистенція; смак гармонійний зі смаковою гамою журавлини;
3	45,8	19,9	15,4	2,9	6,1	1,0	8,9	100	
4	39,1	26,5	15,4	2,9	6,1	1,0	8,9	100	Приємний запах
5	32,75	32,75	15,4	2,9	6,1	1,0	8,9	100	Стандартні органолептичні показники готового виробу, смак негармонійний з занадто вираженим смаком журавлини

укладають на вимощені пергаментом лотки з уклоном на ребро і заморожують до -18 °С.

Особливості складу рибного напівфабрикату "Моряк" наведені у таблиці 2.

Спосіб виробництва рибного напівфабрикату "Моряк", збагаченого журавлиною за прикладами 2, 3 і 4 попадають в діапазон, який дозволяє отримати гарні структурно-механічні показники фаршу та органолептичні показники готового виробу, приклади 1 і 5 - виходять за його межі. Вміст подрібненої журавлини вибирали орієнтуючись на органолептичні властивості

- 5 рибних котлет з філе хеку. Оптимальний вміст інгредієнта журавлини був визнаний в кількості 13,9-26,5 % від загальної ваги рибної маси, яка складається з риби, пшеничного хліба, пасерованої цибулі та яєць, тобто без урахування маси панірувальних сухарів. При зниженні кількості журавлини до 7,4 % в готових котлетах присмак добавки виражений недостатньо, а аромат - слабкий, він майже не змінюється; при підвищенні її до 32,75 % - аромат продукту негармонічний, занадто інтенсивно виражений смак журавлини.

- 10 Таким чином введення журавлини в рибний напівфабрикат дає можливість в значно більшій мірі поповнювати організм людини мінеральними речовинами, вітамінами, пектиновими речовинами, органічними кислотами, при цьому покращуючи фізико-хімічні та органолептичні показники рибного напівфабрикату.

Технічний результат полягає у створенні рибного напівфабрикату підвищеної харчової цінності за рахунок введення нового компонента, гармонійного смаку та аромату, збагаченого біологічно активними речовинами.

- 15 **ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ**

Рибний напівфабрикат, що містить філе хека, яйця курячі харчові, сіль кухонну, панірувальні сухарі, цибулю ріпчасту, молоко, який **відрізняється** тим, що додатково містить журавлину, у такому співвідношенні компонентів, %:

хек (філе)	39,1-51,9
журавлина подрібнена	13,9-26,5
цибуля ріпчаста	15,4
молоко	6,1
яйця курячі харчові	2,9
сіль кухонна	1,0
сухарі панірувальні	8,9.

Комп'ютерна верстка В. Мацело

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України,
вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, Україна

ДП "Український інститут інтелектуальної власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601